

МЕТОДИ МОНІТОРИНГУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА БУДІВНИЦТВА

На сучасному етапі соціально-економічний розвиток України нерозривно пов'язаний з реформуванням промисловості. Складовою частиною проблеми ефективності даної галузі в конкурентному середовищі є оцінка економічного стану підприємств будівництва у майбутньому для визначення шляхів їх розвитку. Цій проблемі в останні роки приділяється значна увага в науковій літературі, як в Україні, так і за її межами.

Проведені дослідження свідчать, що моніторинг – це вид управлінської діяльності, який передбачає спостереження за станом, параметрами та характеристиками певного об'єкта з метою формування інформаційної бази щодо його поведінки та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Важливим є вибір діапазону моніторингу, оскільки йдеться про обмежений у часі період, який розглядають у поточній площині (години, дні, тижні, декади тощо). Адже, якщо йдеться про відстеження параметрів певного об'єкта за 3–5 років у ретроспективі, здійснюється ретроспективна діагностика, а не моніторинг.

Можна виокремити ключові характеристики моніторингу, а саме: обмеженість щодо періоду здійснення,

- поточне спрямування,
- діяльнісний характер,
- періодичність виконання,
- інформаційна націленість тощо.

Ґрунтуючись на цих характеристиках, можна стверджувати, що моніторинг є складовою функції менеджменту – контролювання, але акцент зроблено на поточне контролювання в системі менеджменту підприємства будівництва. Класично систему поточного контролювання розглядають як сукупність складових елементів (об'єкти, суб'єкти, процес, цілі, принципи, засоби та методи, методики, стандарти, норми та нормативи, критерії), що, взаємодіючи та доповнюючи один одного, функціонують як єдине ціле.

Наступним етапом є вибір методів моніторингу. Пріоритетним методом моніторингу в системі поточного контролювання діяльності підприємства є стеження за контрольними точками. Суть методу полягає в тому, що контрольні процедури здійснюють через певні проміжки часу в ході виконання операцій, робіт, залежно від їх складності. Контрольні точки визначають експертним методом, експертами є менеджери підприємства інституційного, управлінського та технічного рівнів, що дає змогу найоб'єктивніше та найраціональніше їх визначити. Кількість контрольних точок та частота залежить від масштабів, складності об'єкта та може коригуватись відповідно до вимог зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Цей метод є оптимальним для моніторингу в системі поточного контролювання, оскільки особливістю поточного контролю є те, що здійснюється він безпосередньо на

робочих місяцях у процесі виконання робіт, проте не є безперервним. Вибирати контрольні точки необхідно для контролювання.

Наступним важливим етапом є конкретизація об'єктів моніторингу. Як зазначено вище, для отримання повнішої інформації про об'єкт доцільно деталізувати інформацію за сферами, отже, й об'єкти також доцільно виділяти відповідно до сфер діяльності підприємства. Об'єктами моніторингу є: матеріально-технічне забезпечення, виробництво, фінанси, маркетинг та продукція.

При виборі методів та показників моніторингу необхідно враховувати галузеві особливості підприємства, його стратегію, тому до формування групи показників слід підходити індивідуально. Загальними для здійснення моніторингу різних підприємств будівництвоможуть бути лише окремі підходита методи до його проведення.

Моніторинг є невід'ємним елементом процесу поточного контролювання підприємств будівництва. За допомогою моніторингу суб'єкти-контролери отримують інформацію про поточний стан підконтрольних об'єктів та його зміни.

УДК 338.2

Жерліцин Дмитро Михайлович,

доктор економічних наук, доцент,

професор кафедри економічної кібернетики,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ВАРТІСНО-ОРІЄНТОВАНІ ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Оцінка вартості підприємства пов'язана із визначенням у грошовій формі споживчої цінності та відтворювальної спроможності його активів як товару, тобто, їх корисності для потенційного покупця, і витрат, необхідних для отримання цієї корисності. Відповідно до класичних підходів фінансового менеджменту оцінка ринкової вартості бізнесу – це комплекс вартісних показників щодо ефективності функціонування відповідного підприємства як цілісного майнового комплексу, здатного приносити прибуток його власникам у теперішній час та у перспективі.

Ринкова вартість підприємства – це не лише значення ймовірної ціни продажу всіх його активів або бізнесу в цілому, але і комплекс критеріїв, що є основою підготовки й прийняття стратегічних й тактичних управлінських рішень, зокрема, у межах збалансованої системи показників, моделей зростання тощо.

Згідно облікового підходу, під час проведення оціночної експертизи визначається вартість всіх активів підприємства. На цьому етапі оцінку облікової вартості підприємства може бути закінчено. Проте для визначення впливу ринкового середовища вартісні оцінки корегуються на потенціал щодо отримання доданої вартості, що визначається ефективністю бізнесу та системи управління, сферою економічної діяльності, прогнозами щодо відтворення прибутку у довгостроковій перспективі, розвитком конкурентного середовища, рентабельністю й середньою вартістю капіталу, фінансовою й виробничо-збутовою стійкістю тощо. У певних умовах, може здійснюватися порівняльна оцінка з бізнесом-аналогом.

Як безперервний процес, що забезпечує підготовку і прийняття